

THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD.

No. 17.

Tacoma, Wash., Sept. 10, 1893.

Vol. 3.

Længsel.

— — —

Jeg min' vel en Morgen i tidlige Baar,
Da Bjørken begyndte at spire,
Bog smeltesne Skov Smaablommerne staar,
Den græsommme Grund vil de zire,
Dem løkkes en Straale saa lun, saa varm —
Nei smilende Blomme ! du er for arm,
At møtte min tærende Længsel.

Saa var der en Formiddag Forsommes Tid,
Da var der vel Liv i Naturen,
Det krabbed, det krab og det løssi, der var Strid
I Græsgrund, paa Gren og i Uren;
Høit Lærken slog Triller fra fulde Bryst —
Hu hei ! Slig en løftende Livets Lyst!
Den øger den ømmeste Længsel.

Den Sommer var sôd ubi Rosernes Lund
Og Hagen bedaaret af Duften.
Der drømtes saa underligt deilig en Stund,
Mens Bierne summed i Lusten.
De samler sig Honning, Du Længster ser —
Du løkkes til latter, jo mer du ser —
I Brystet bor brændende Længsel.

Saa kom der en Dag Eftersommeren lun
Med Aftie, som guined af Grøde,
Men Skogløsten birred i Solen — saa brun
Stod Lyngen med Tyttebær røde.
Saamangen en Længsel forlængst var glemt,
Dog endnu der sandtes i Brystet glemt
Saamangen en lurenende Længsel.

Naa Høstvinden hviner ved Lovsalds Tid
Og Træfuglen søger mod Syden,
Paa Aften staar Stubben saa tørkede og strid,
Mens Kornet er Velling i Gryden;
Med Madstrev er Tankerne syldt saa tids,
Dog findes der Slunder da Sindet vidt
Omdrives af dræbende Længsel.

Naa Vinterkvæld kommer med Snefog paa Hjold.
Saa lunt er ved lysende Lampe,
Da sjøges de Skatte af Evigheds Væld,
Der mildner de haardeste Rampe.
Nu Jordelivslængslerue snart er glemt,
Til Saligheds Fryd bliver Harpen stemt,
I Sjælen bor Helligheds Længsel.

Et levende Hjerte blev aldrig saa tomt,
Det skulde ei eie en Længsel.
Du hjæmper mod Maalei, om stort eller fromt,
Og seirer trods Skranker og Stængsel —
En Længsel du stiller, strog saar du sler;
Jo længer du naar, du vil længtes mer
„Fra Lys og til Lys“ gjennem Længsel.

Lauritz Nißau.

Tale til nye Menighedslammer.

(Af Dr. Walther.)

At blive et Medlem af en Kristelig Menighed og dermed af den gamle kristne Kirke gjølder hos Verden for en Daarslab, idet et Menneske paa usædig Vis paatager sig allehaande nyh. Bligter og Byrder.

Andre, som er bedre findede, anser rigtignok ogsaa Indtrædelsen i en kristelig Menighed blot for Overtagelsen af Bligter og Byrder, men for nødvendige, da dette nu engang hører til sand Kristendom.

Men, mine Etselige, saavel hine som disse besindet sig i en stor Bildfarelse. Indtrædelsen i en kristelig Menighed er ikke at anse som Opsyldelse af en ting Lov, men som Brugen af et Privilegium, soa Dettagelse i et Selskab, der besidder og forvalter store Rigdomme.

En kristelig Menighed er den høieste Domstol i sin Røds, og deraf blir den Indtrædende en Meddommer.

En kristelig Menighed har Forvaltningen af Himmeriges

Riges Møgler paa Jorden, og deraf blir den Indtrædende en Medforvalter.

En kristelig Menighed er et Guds Hus, og der bliver den Indtrædende en Husfælle.

En kristen Menighed er et Dønnens Samfund, og af enhver Bon blir den Indtrædende en Medbeder.

En kristelig Menighed er Kristi Husholder eller Husholder, og af alle disse Rettigheder og Forvaltninger bliver den Indtrædende en Delhaver.

En kristelig Menighed har den Forhjemlighed: „Hvor to eller tre et forsamlede i mit Navn der er jeg midt iblandt dem.“ Videre det Lovte: „Dersom to af eller paa Jordens blive enige om Noget hemmeligt, hvorem de ville bede, saa skal det vederfares dem af min Fader som er i himlene“ Math. 18, 19. Dere: „Frygt ikke, du lille Hjord; thi det er eders Fader behageligt at give eder Riget.“ Og hvem kan hende vise de Forhjemligheder, som Gud har givet enhver Menighed? Men i disse Forhjemligheder tager den Indtrædende Del.

Apostelen Thomas' Eksempel viser meget træffende hvor meget de mistet, som assondret sig fra den kristne Menighed.

Da Kristus vor i ød paa Korset, stilte Thomas sig fra den lille af Øjet og Træghed træslede Menighed i Jerusalem, og se, Kristus hjemsøgte den arme elendige lille Menighed, oabenbaret ved sin Hærlighed og gjed Trost og Fred i alle Medlemmers Hjerter. Men Thomas, der havde assondret sig, gik Glip af dette Noddes Bispg og her slæbte endnu otte Dage længere med sin Haab- og Trostessløshed.

Dog, mine Dyrbare, det er visselig ikke nok, at man blot holder sig til en kristelig Menighed. For at loge Det i dens Besignelse, bortil hører, at man ogsaa er blevet et levende Lem af den ved den sonde Tro. Ligesom en øvre Gren paa et Træ om Baaren ikke flyder ud, grønnes, blomstrer og bærer Frugt, men takes bort af det grønne Træ og fastes i Æble, saaledes hjælper det heller ikke et Menneske neden Tro noget at hænge ved Kirkens Træ, men det bliver endelig, naar det evige Livs Baar bryder frem, fjernet fra Træet og fastet i Helvedes Ældovn.

Give da Gud, at I nu idag er traadt ind i vor Menighed i en levende Tro; saa skal I aldrig forlade det og engang med alle levende Medlemmer blive plantet ind i det nye Paradis.

Tertil hjælpe os alle Jesus Christus. Amen!

Kina og Kinamissionen.

(Missionssøndag ved Luther-Seminariet i København)

Det Land, hvor Missionen i Fremtiden vil komme til at samle sine største Kræfter, er udentvil Kina. Det begynder mere og mere at gaa op for den reelle Verden, at her har man med noget stort at gjøre. Det begynder mere og mere at gaa op for Kirken, at her ligger en overmaade stor Markt, hvor en stor Sæd kan saaes og en rigtig Markt kan ventes. Lad os korteligt betragte dette Landes Udsigtning, Follemængde, Hjælpefilder, Historie og Follets Karakter samt dets Forhold

til Missionen og slutte bortil en Oversigt over det arbeide, som Missionen i en forholdsvis kort Tid har udsært der. Kina er et stort Land. Det dækker et Areal af 5.300.000 Kvadratmil og er saaledes omrent en halv Gang større end de forenede Staeter. Det udgør en Tredjedel af hele Asien, en Tiendedel af hele Verdens Fastland.

Menneskeantallet er det største, som taler et Sprac, det største, som flyres under en Hærsteds Spir. Det anslaaes, at Follemængden er lig $\frac{1}{3}$ af Aldens Inbåggere, et Menneskeantal paa over 400.000.000 Sjæle.

Landets Næringskilder er storartede. Landet strækker sig fra Sibiriens Øre og Kulde til den 18de Breddegrads tropiske Egne, altsaa længere Syd end Den Kubo, og har saaledes en større klimatiske Variation end noget andet Land i Verden. Kinias Jordbund er overmaade frugtbar, og Jordens dykkes uden noget Besvær og Anstrengelse. De store Sletter er som en endeløs Hove, og selv de bratte Bakker og Fjeldsiderne slår i prægtigt Flor. I de sydlige Provindser saar og høster man tre Gange om Året. Om Landets underjordiske Rigdom kan der ikke dannes noget tilsvarende Begreb. I Kina er Verdens største Rigdomme af Mineralier og Metaller nedlagte. Guld og Sølv findes paa utallige Steder i snart sagt endeløs Mængde. Diamanter, Rubiner, Safirer, Topaz, Granat, Agat og andre Edelstene findes og er i Brug. Tin, Zn, Bly, Nikkel og andre Metaller findes paa mange Steder. Kull og Kobber findes, næsten hvor man vil; ja man paa staar at Kinias Kullforead er tilstrækkeligt til at forsyne hele Verden i 40.000 Åar.

Kinas Historie er den ældste i Verden. Den strækker sig gjennem et Tidrum af 4600 Åar. Dette Rige har holdt sig vedlige, medens mange andre Verdensrigere er blevne grundlagte, har blomstret og er forsvundne af Historien. Det stod alene der borte i det fjerne Østen og saa Egypten, Assyrien, Babylonien, Persien, Gætenland og Rom stige frem, kneise i sine Stoltheds og Velmagts Dage, og synke ned i Glemmelsens Ruinhob. Man har hos dette Folk historiske Nedtegnelser, som daterer sig fra Året 2300 f. Kr. Næst efter den bibelske Historie er den af Kineseren Shu King den ældste historiske Beretning i Verden. Kineserne er ikke en uulovlig Røce og har heller ikke været det paa lang Tid. To tusinde Åar før vor Tidsregning hændte man i Kina Bogstabekrift, Jordbrug, var kommen et godt Stykke i Arkitektur og havde en for den Tid vel ordnet Statsforfatning. Året 800 efter Kristus slo Kina paa et høje Dannelsens og Kulturens Stanbyunkt end noget andet Land. Bisindok er ikke Landet nu, hvad det var før 1000 Åar siden; men et har dog holdt sig lige kraftigt, nemlig Regjeringen, Statsstyrelsen. I al denne Tid har denne store Follemasse holdt sig tro og lydig under et og samme Keiserloevde, under en og samme Statsforfatning, noget, som er enestaaende i Verdens Historie. Der moatte visselig ifølge, Forstand og Bisindok til hos et Folk, forat et saadant historisk Fænomen funde eksistere. Og det er ganste vist sia, at Herren har begavet Kineserne med udmerlede Andesvær. Kineserne er ikke nogle barnslige, ensoldige, halvidiotiske Væsener, som saa mange mener. Det er ikke sandt, hvad

Men vi er siger er saa mange Mening, 'That the Chinese man is a joke.'

Kineserene er de mest aandsudvilledede af alle asiatiske Folkeslag. De er et oplyst Folkesærd. Man frydner af, at der ved Berlins Universitet er 5000 Studenter. I Nanjing er der hvert Aar 25,000 Studenter tilstede for at lappes om den Prisbelønning, som Staten tildeler den, der udmerker sig i visse Fag. Endog gamle Mænd samles ved den aarlige Examination for om mulig at vinde en Belønning. Kineseren er en overmaade flittig jo, man kan næsten sige, lidenskabelig Student. Et han for fæltig til at holde Øjs, saa sidder han og læser udenfor en Kamerats vindu.

Landets Embeder besættes ved en 'civil service examination', og kun dygtige Mænd får bøsse Poster, og dygtige Mænd har man der i Tusental. Det fortælles, at Grant skal have sagt, da han kom tilbage fra sin berømte Reise, at han havde mødt tre velfig store Mænd, tre Mænd, som stod et hoved højere end sine samtidige. Den ene var den engelske Statsmand og Forfatter, Gladstone; den anden var den store Bismarck; og den tredje af disse over al Sammenligning store Mand var Kinas Justitsminister, Li Hung Chang. Man skal lede længe omkring i Verden, sagde han, før man finder en forstandigere Statsmand, en finere Diplomat.

Kineserens Karakter har flere højdepunkter: Træk. Han er toalmodig, sparsommelig, lydig, og han er i følgen Grød viljesæst, determineret. For nogle Aar siden var der et syngeligt Oprør i Kina. Under Krigen havde Landet den Ulykke at miste Turkestan. Da Krigen var tilslende, gjorde Keiserne straks Anstalter til at få det igjen, endsligt Udsigterne der til ikke var lyse. Han lod hente en af sine bedste Generaler, Cho Tsung Tang, og spurgte ham, om han troede, han kunde genvinde Turkestan. Han svarede: „Jeg kan.“ — „Men“, siger Keiseren, „du maa erindre, at det er langt derbort. Eders Lustdyb kan ikke bære Proviant nok for eder sig selv til en saadan lang Rejse“. Hvad vil du gøre for ikke at sulde ihjel paa Veien. „Jo“ siger han, „naar vi ikke kan gaa frem som Soldater længere, saa skal vi stanse og drive Jordbrug, intil vi faar avlet det vi trænger. Og vi skal gjenliggelse og holde paa, til Turkestan efter er genvundet.“ Dette Land er nu kinesisk Provins. En saadan uhort Styrke og Udholdenhed maa man virkelig beundre.

Hvorledes er det med Kinesernes moraliske Tilstand? Moralst er de dybt faldne. Det første Kapitel af Romerbrevet passer noget paa den væmmelige Usædelighed, som findes i Kina i vor Tid. Kineseren er en Slave af sanselig Nydelse. Vi er kendte med det store Forbrug af Opium der. Og Ultugten har sat sit Siempel paa deres helle Bæsen. Der raver fra Begær til Nydelse og bruger alle lønkelige Midler til at opslamme sit dyrreste Begær, nyder og lider Folgerne. Barnemord er noget ganstæ almindeligt og ansees paa mange Steder for ikke at være Synd. Grusomheden mod Faugter er øste aldeles umenskelig. Alt dette tyder paa et i Synden dybt nedsnukket Folk.

Og deres Religion, hvad er den? Der er tre Religioner. Den kinesiske Statsreligion er Konfucianismen.

Denne Religion stammer ikke fra Konfucius, som er den almindelige Mening, men man har den fra for længst svundne Tider. Konfucius har ikke opfundet denne Religion, men har blot samlet alle dens Værdoerne og udgivet dem under et hele. Og en Religion er den igrunden heller ikke, men hellere et etisk System, en Værebog i Statsøkonomi. Den er ikke mere Kinesernes Religion end den folkatte Lære var Grækernes Religion. Den sigea intet om Menneskets Oprindelse eller Skjæbne; den fortæller intet om et høiere Væsen, eller om Menneskets Forhold til et høiere Væsen. Konfucianismens Guder er deres Siamtavler. Det tilbeder Forfædrene. De levende er de dødes Slaver.

Den mægtigste Udgud i Kina er disse gamle Stamtavler, af hvilke der skal være omtrent 70,000 000 i Landet. Og netop i denne afgudiske Hængen ved de gamle Forfædre ligger denne Læres Styrke. Den har her et overordentlig sterkt Tag paa Folket. Og dette er en af de vigtigste Grunde til, at Kineserne er saa sene og uvillige til at tage imod noget nyt og fremmed.

Denne Lære har forresten mange gyldne Forstriber. Oplyselse af Hjærlighed til alle. Gjor ikke mod andre, hvad I vil, at andre ikke skal gjøre mod eder. Et Nelsærdighed mere end Livet. Det er som sagt, et glimrende etisk System: men det indeholder intet, som kan give et Menneske Trost i Døden. Og dog er det denne Lære, som har formaaret at holde Kina i saa lang Tid fra at synke og forsvinde. Den har formaaret at holde Landet ved et bestemt Trin af Udvilting. Men saa har den dog ikke været i stand til at hæve Folket til noget høiere moralst og aandeligt Standpunkt.

Omtrent Aar 70 efter Kristus blev Buddhismen indført. Denne Religion gjorde store og hurtige Fremsteg i Landet. Landets Overhoved, Keiseren, viste sig ot være meget gunstig størt for den nye Lære, og Folket var oplyst, af Bængsel efter noget, der kunde løste lidt Øjne over Fremtidens Mørke. Men uagtet den vandt set og hurtig Indgang, saa har det efter 1800 Aars Forløb vist sig, at heller ikke denne Lære har formaaret at løste Kineserne til et høiere og ædlere Livssyn.

Og endelig har man i Kina en Lære som hedder Taoisme. Denne Lære, indført af Taoise 600 Aar f. Kr. er heller ikke egentlig en Religion, men mere et filosofi, et metafysisk System. De gamle Taoister befattede sig meget med Alchemien. De sogte at frembringe Guld af uædle Metaller, og mente at have fundet de vises Sten. De eiede og solgte et steds Udgadeligheds Middel, det gyldne Elixir. Taoisterne betjener sig udelukkende af Folket's Overtro. Deres fornemste Forretning bestaar i at tillave og sælge Tryllemidler, Mediciner, Amuletter og andet saadant, som skal tjene til at fjerne Sygdomme, Hærter og andre Onder. Taoismen er ikke stort mere end en Pengespektulation. Som Religion betragtet er den et Bedrag. Det findes intet i dens Lære, som kan give Mennesket Hjertebed og Sjælero. Kineseren har endnu ikke haft nogen Troedslære, som kunde tilfredsstille det syndige Menneske. Han har endnu ikke hørt noget om den salige Fred, som overgaar al Forstaud; men Slegt efter Slegt har erfaret, at det, hvortil de hidtil har sat sin Bid, er blot Bedrag og Slug-

felse. Vi ser saaledes, at her er en rig Markt for Guds Ord's Saalorn. Her er et Land, hvor man turde haabe at drive et velsignelsesrigt Missionsarbeide. Hvad har nu Missionen gjort for dette Land, og hvad er Kinesernes Stilling lige overfor dette Arbeide.

(Forts.)

Brygearbeidet.

Efterat Byggearbeidet paa Skolebygningen en Tid har ligget urørt, er der i de første Dage af September begyndt at blive ladt Rørelse igjen i og omkring Bygningen.

Ister er det Varmeapparatet, som slæffer os mest baade Arbeide og Pengeudlæg. Da vi nogenlunde punktlig havde betalt tre Tusinde Dollars i Juli, men det gik sent med at faa ind mere Pengere, bad vi det Kompanie, der sælter ind Varmeapparatet, om at udhætte med Forskaffelsen af Damp-hedler og Bumper, da vi ikke faa os i Stand til at betale den øvre Termin saaledes, som vi havde lovet og gjerne vilde gjøre. Kompaniet telegraferede da strox til Fabriken i Østen og bad om ikke at sende de bestilte Sager, men fil til Svar at de allerede var underveis, og saaledes er Kjedler og Bumper nu her, og man holder paa at sætte dem paa sit Sted. Vi har herpaa betalt et Tusind Dollars, og nogle hundrede Dollars kan desuden siges at være betalte, da vi har paa Bladsen den Brick og Kalk, som trænges til at sætte Kjederudne med. Staar dette gjort, skal den Del af Arbeidet nedlægges ganse indtil videre. Dog vilde vi overmaade gjerne til Jul paa færdig en Del af Bygningen, saa vi om muligt lunde efter Nyaar begynde en Vintertermin. Frem og tilbage har vi, som man figer, "grubliseret" paa, hvoredes dette kunde sættes i Verk, men vi har nok fundet, at det hjælper lidet at staa aarle op, derefter længe sidde, æde Brød med megen Delymring. Ps 127. Om som bare funde lære at vente paa Herren. Sandelig, hans Frelse er nær hos dem, som ham frygte, at Ece maa bo i vort Land. Ps. 85.

Vi har nu ved Bygningen og ved Sagmøllen færdigt Størsteparten af det, som trænges til Bathing, Blastring og Indredning af den ene Halvdel af Bygningen, og Folk er ogsaa villige til at gjøre Arbeidet saa billigt, som det bare gaar an. Vi agter, om Gud vil, at forsøge at sætte dette Arbeide i Gang saa snart som muligt, dog skal vi love vores Venner, som er engstelige for os, at være forsigtige og føge og følge forstandige Folks Raad.

En af vores Medarbejdere har i et mørkt Siebklil skrevet saaledes om vor Stilling her, at mange af vores bedste Venner er blevet alvorlig bange for, at vi maatte spille bankerot, eller at vi skulle tæbe Bygningen og alt, hvad der hører til Skolens Korporation.

I Anledning heraf tillades vi undertegnede os paa Ece og Samvittighed at give følgende Oplysninger. Vi har nu snart et Aar flyttet en Bank her i Tocama \$6000. Vi betaler 10 per ct Rente og har givet Sifferhed i Skolebygningen og de 24 Acres som udgjør Skolegrundens.

Men denne Banks Embedsmænd har sagt og figer frem,

deles, at vi slet ikke behøver at være engstelige. Alligevel vil og bør vi komme ud af denne Gjeld saa snart som muligt. Bygningen alene er værd mellem 50 @ 60 Tusend Dollars. Og foruden Skolegrundens, som altsaa er pantsat, eier Skolen noget over 550 Lotter, 27 Acres Land samt Sagemølle og en 150 Tusind Kub Lumber.

Paa alt dette har vi fuld Warranty Deed og ingen som helst Hestelser.

Vistnok sylder vi ikke saa lidet til vores Venner hist og her omkring i Samsundet, og derfor er det, vi faa gjerne vilde betale Gjelden til Banken, saa at al vor Ejendom kunde holdes fri fra alle Hestelser og alle vores Venner have samme Udgang til den Ejendom, hvori de har sagt Penge. Korporationens Embedsmænd anser sig som saadanne, der holder Ejendom in trust for dem, som har hjulpet os med Penge. Og med denne Betragtning og med saamegen værdifuld Ejendom uden større Gjeld end, vi nu har anset vi det ikke for nogen Synd eller Skam, om vi maa laane mere for at faa Anstalten i Gang. Den, som vil sende os Bdrag, Laan eller Betaling paa en Lot, hjælper derved til, at vi kan faa en Del af vor Skole i fuld Stand og begynde en Vintertermin dette Aar.

Njære, gjør derfor Eders Bedste heri, da vil I nok finde en eller flere, som enten enkelvis eller sammen kan slæffe os en Sum. Der er Kvindesforeninger, Ungdoms og Sangforeninger, som har lovet at tage 1 Lot for et Hundredes Dollars.

Man bedes herefter adressere Breve til Parkland B. O. Pierce Co. Wash.

Med venlig Hilsen

B. Harstad.

N. Christensen.

Katholikirne og Fritænkerne contra Bibelen.

Fritænkerne foregiver at de er imod Katholikirne. De tror ogsaa at de er de rette Mænd til at stanse Katholikernes Fremgang. Men Fritænkerne er juist de mindst tilkede til at holde Rom Stangen. Det er kun Bibelen læst i Hus og Hytte og prædiket purt og rent, som kan ødelægge Pavedømdet. Prædik Ordet, hold ved i Tide og U tide, det er det eneste Vaaben mod Dragen i Rom. Men Fritænkerne er ligesaa ivrige Modstandere af Bibelen som Paven og hans Prester. Det er bare den Forstel at Pavedømmet forbinder Bibelens Udbredelse og Brug, medens Fritænkerne forkaster Bibelen som Guds Ord og eneste Kilde og Nettetnor for Lære og Liv. Resultatet bliver det samme. Bibelen sættes til Side, foragtes og glemmes. Pavedømmet medgiver at Bibelen er Guds Ord, men tager dette Ord bort fra Legmanden og sætter Pavens Ord isteden. Fritænkeren tager ud af Bibelen og forkaster efter egen Smag og Behag. De er altsaa enda større Boldsmænd mod Guds Ord end selve Paven! Begge er Kristi Fjender, baade Paven sammet og Fritænkeriet hører til „Antifristen“.

P. L.

Kirkelege Efterretninge;

Den islandiske Synode holdt sic Aarsmøde i Winnipeg, Manitoba, den sidste Uge i Juni. Den blev organiseret for kun 9 Aar siden af Pastor Jon Bjarnasson, sam i øvre Uar var den eneste Prest blandt Æslenderne i Amerika. Han er nu det lille Samsunds Formand, men kunde ikke overvære Aarsmødet, da han maa til underkaste sig en Lægeoperation. Viceformanden, Past. Bergmann, Prest for en Menighed i Gardar, N. D., fungerede som Formand. Under Aarsmødet blev to teologiske Kandidater, B. B. Johnson og J. A. Sigurdsson, ordinerede til Prædikeembedet af Past. Bergmann med Assisterance af Pastor H. Petersen, Formandens Kapellan i Winnipeg, somt Pastor N. Thorslakson i Minneota, Minn. Pastor Johnson skal blive Samsundets reisende Missionsprest, medens Pastor Sigurdsson er blevet valgt til Pembina, N. D.

Samsundet bestoar nu af 9 Prester og 22 Menigheder, som sendte 25 Delegerater til Mødet. Et islandsluthersk Akademi tænkes oprettes i den nærmeste Fremtid.

(„Amerika“.)

**

Past. Foss i Fairhaven er blevet valgt til Prest for Menigheden i Stanwood. Forhaabentlig modtager han akeldet.

Gørgeligt.

Det er vist de fleste af vores Læsere vel besjendt, at de tre norske lutherske Kirkesamfund: Konferensen, Augsta-
nasynoden og Antimissourierne i Aaret 1890 sluttede sig sammen til et stort nyt Kirkesamfund. Dette Skridt var i Forveien blevet forberedt paa flere Møder baade af Delegerater fra de forskellige Samsund og af af hvort Samsund for sig. Alle syntes at forstaa, hvorledes Sagen blev ordnet, og at være vel tilfreds med Ordningen. De tre ovennævnte Kirkesamfund blev oplost og deres samtlige Medlemmer trædte sammen til et nyt Samsund, som fil Navnet, „Den forenede Kirke“. Dette blev iværksat paa Mødet i Minneapolis Minn, i 1890. Der var vist meget at udsætte paa Maaden, hvorpaa Foreningen kom ifindt, idet man nærlig let sindig forbirgit eller „begravede“ al Lærestrid, istedefor først ved grundige Forhandlinger over de omstridte Punkter at komme til Enighed paa Sandhedens Grund; men det kan dog ikke nægtes, at den udvorte Forening var fuldstændig Konferensen. Augustasynoden og Antimissourierne havde som Samsund opført at være til, og istedek for den stod der et nyt stort Samsund, „Den forenede Kirke“, som bestod af de forenede Samsunds Medlemmer baade Menigheder og Prester. Dette var den udtalte Forstaelse af alle Samsundets Medlemmer og af alle andre, som sagde noget derom.

Det gik imidlertid ikke saa glat, som man havde tænkt, Augsburgs Board of Trustees nøgte nemlig, som besjendt mod al Lov og Ret at udlevere Konferensens forrige Eien-

dom, Augsburg Seminariun, til den forenede Kirke. Den Strid, som førtes herom inden Samsundet, naaede sit Højdepunkt under Aars møde i Minneapolis i Juni d. A., da Sverdrup og Østdal resignerede som Professorer i Den forenede Kirke og sammen med et Mindretal af Mølets Medlemmer ligesom gjenoplivede den gamle Konferenz.

Og da nu Augsburgs Board of Trustees gif saavidt, at de bemægtigede sig Samsundets Boghandel, har den forenede Kirke søgt ved den verdslige Rets Hjælp at sikre sig Besiddelsen af sin retmæssige Ejendom. Svaret paa den forenede Kirkes Klage er et Dokument af et højt uventet Indhold. Samme har jo været omtalt i andre Blade, men vi skal her fortælle om Styrkens Skyld holde os til de Oplysninger derom, som findes i Evang. Luth. Kirkelidende for 26 Aug. Der læse vi følgende:

— Et mere klogt Dokument. Board of Trustees for Augsburg Seminariun har fremlagt for Rådet i Minneapolis sit officielle Svar paa den forenede Kirkes Boards Anklage, edførstet for en Notar af H. Engemoen som Sekretær og Råsærer for Augsburg Seminar. I dette Svar hæder det efter „The North“ for 9de August blandt andet, „at nævnte Seminar“ — Augsburg — „er og altid har været et Tillæg (adjunct) til en vis religiøs Selskab eller Samsund, kaldet den norske evangelist-lutherske Konference, og at dets Opdragergjerning bestoar og har bestaet i at forberede unge Mænd for Prestegjerningen i nævnte Samsund. At nævnte Selskab eller Samsund bestoar af omtrent 3 hundredre organiserede religiøse Menigheder . . . og omtrent 1 hundredre Prester . . . At i 1890 blev Forhandlinger begyndte mellem ovenfor nævnte religiøse Selskab og andre religiøse Selskaber i de forenede Stater af Amerika, som havde lignende religiøse Lærdomme, i den hensigt at danne en Forening af nævnte religiøse Selskaber, men at til Dato har nævnte religiøse Selskaber ikke formaet at danne eller fuldbryde en saadan Forening . . . At paa den nævnte 14de Juni 1893 holdt nævnte norske evang. luth. Konferense et Møde i en af Bygningerne af nævnte Seminar. Dette Møde bestod af Delegerater og Prester fra et stort Flertaal af nævnte Konferensens Menigheder . . . At siden Begyndelsen af Forhandlingerne mellem nævnte Konferense og de øvrige religiøse Selskaber Samsund som ovenfor fremstillet i den hensigt at danne en Forening og op til 14de Juli 1893 har Delegerater og Prester fra Menigheder, som danner en saadan religiøs Selskab eller Samsund, nemlig nævnte Konferense, mødt sammen hvort Aar med Prester og Delegerater fra nævnte andre Selskaber Samsund med det Formaal at danne og fulbyrde en saadan Forening. At paa den nævnte 14de Juni 1893, og hele Tiden siden den Dag, har Menighederne og Presterne af nævnte norske evang. luth. Konferense negtet, og de negter endnu, at indgaa Forening i Fællesslab med nævnte Selskaber eller nærværende Kløget“ (den forenede Kirke) „og har aldeles trukket sig tilbage fra al videre Forbindelse eller Selslab paa nogenomhelt Maade med Kløgeren eller med nogen af de Selskaber, som han — plaintiff — gjør Krav paa at repræsentere.“

I sandhed et mere end merkelig Dokument. Professerne Sverdrup og Østdal kan jo ikke være uvidende om deis Indhold meget mere maa de som Ledere for sit Parti ansees som de egentlige Forfattere af samme. Og deri gjør de den Baastand, at Konferensen aldrig har opført at være et selftandigt Samsund, aldrig har opført at eie Augsburg Seminariun. Naar Alverden i 1890 mente, at Konferensen, ligesaavel som de to andre Samsund, da var blevet oplost, og at dens Medlemmer havde forenet sig med de andre Samsunds Medlemmer til et nyt Samsund, og naar der i den Auledning blev holdt

Heller og sunget Jubelsa'mer til Guds Lov og Preis for den Forening, som var kommet i stand, saa har alt dette kun haere et uhyre Sandsebedrag, som Titfinde'r har satet sig forvirre af; thi Sverdrup og Østedi' har jo her hvoret paa, at Konferensen ogsaa siden 1890 har virkelig ejet og dexter ogsaa kunnnet eie Augsburg Seminarium, men dette kande jo ikke finde Sted, med mindre dens ud orles Organisation var holdt redige og a l t s a n i l l e o p l ø s t.

Men ikke nok hermed. Det heder i ovennævnte Svar, at i 1890 blev Forhandlinger begyndte mellem ovenfor nevnte Sek't (Konferenser) og andre religiose Sekter (maa vi være Augustana'synoden og Antimiscurierne) men omendskjent der hvort Kar er blevet kaldt Møder mellem disse forskellige Sikter" med det Formaal at danne en fuldbyrdet en Forening mellem dem, saa har dette dog ikke villet lykkes; og siden 14 Juni d. A. har da Konferensen aldeles trukket sig tilbage fra alle saadanne Foreningsforsøg og negter at indgaa Forening med hine Sekter."

Efter dette ser det ud, som om heller ikke Augustana'synoden, og Antimiscurierne blev op'satte i 1890, og at der selvfølgelig heller, ikke blev dannet noget nyt Samfund, den forenede Kirke." Et dette saaledes at forståa, saa har vi hele Tiden haet og har endnu alle tre Samfund lys'evende iblandt os, og den forenede Kirke har hele Tiden været og er fremdeles bare et Fata Morgana, en Lufthavning, paa Kirkens Himmel.

Men Sverdrup og Østedi' ved meget godt, at de i hint Svar ikke har strevet Sondh'd. Hvor stor Dugtighed de maa' se kan have til, ellersom de finder det forudstent, enten al glemme eller tro' et vride paa sine egne 'ller andres Ord, saa at muligens endel af deres mest forblinde'de Birner kan tro dem, saa maa dog iassald deris egen Samvittigh'd vidne imod dem og anklage dem for at have ølsligt fast Ed. Ingen har vel haftet mere om Barnet ærdommen end hine Pro'essorer, men havde de selv holdt fast paa noget af, hvad de læste i sine udligste Barnebøger, saa havde hint rædsomme Dokument ikke seit Dagens Lyz. — Kunde det bavisos, at denne Sog virkelig tac'le en anden Forkläring, saa vilde det isandh'd være glædeligt, men det ser nok ikke.

Commonskolens stærke og svage Sider.

Paa Øffordring skal jeg forsøge at leve're et lidet Øp-set om Commonstolens stærke og svage Sider.

Jeg sætter mig ikke ned forat strive om dette Emne mid den Tørke, at jeg skulde være fuldt kompetent til syldestgjøende at grebe ud denne Sog, d. r. il kreves der viselig en dug'igere Pen end min. Men Smuler er jo ogsaa Bro'd. Kunde min simple Fremstilling sjene til, at Menigmand kom til at tanke mere over denne Sog—der viselig er baade viglig og tids mæssig—h'nde jeg ikke strevt for jeres.

Der har i den senere Tid været skrevet en hel Del Aviserne om Amerikaniering, om det er heldigt eller ikke at fremstunde Udviltingen i denne Retning. Med andre Ord, om man nu stroy' bor' legge tilside det norske Sprog i Skole og Kirke, i Tale og Skrift eller ikke.

Der har da paa den ene Side været fremhævet, at først end det norske Sprog (for Nordmændenes Bedkommende) blir lagt tilside, og vi har lært os til at bruge det engelske som det natur istede Udtal for vo're Tonker og Folksler, ere vi heller ikke fuldi ud Amerikanere, og det burde vi jo være, og Amerikanerne har Ret til at kræve det af os, al den stund, vi har facet Lov til at blive Borgere i dette Land. Dette Kling-

er pent og noksaa rimeligt ogsaa; men man faar huse paa, at en saadan hurtig og tvungen Overgang ikke er naturlig og deraf heller ikke retsædigt og ønskelig, ja, den er ikke engang mulig. Saalsænge Emigrationen varer, vil det være nødvendigt at bruge det norske Sprog iassald delvis baade i Skole og Kirke og til dagligt Brug, dette burde dog enhver Hjonne. Lad den naturlige Udvilting her som i andre Henseender gaa sin langsomme, men sunde og sikre Gang. At foregrise Udviltingen er at forhøste sig, men Hastværk er ialmindelighed ogsaa Lavsværk. Dette kommer vi ikke direkte den foreliggende Sog ved, men jeg tænke, det kunde være bra at have disse Tonker in mente, naar vi nu skal gaa over til at besøgte Commonstolen.

Sæt, at den amerikanske Commonstole var saa god, som den sunde og burde være, saa var den enda ifset til nækkelig. Dette vil alsaalaa blive en af dens svage Sider. Wilstrækkelig? ja; thi dens Maal er jo sua at opdroge og opstære gode Borgere. Men Menreder med religiøs Trang—for ikke ogsaa at fuge kirkeleg Sande—er ikke og kan ikke tilfreds med, at deres Børn blot blir opdragne og opstært til gode Borgere i Staten. De vil ogsaa, at de skal blive gode Kristne, ellers, med andre Ord, gode Belyndere af den Tro, som de selv ere opdragne i. Dette kan ikke Commonstolen gjøre i et Land, som vrangler af alle Slags Bekjendelser, og hvor alle Slags Belyndere har lige Retigheder. Commonstolen lægger kun on paa at udville Børnenes Forstandskærne og bibringe dem saadane Kunstdråber, som kan gjøre dem vee tillet til at "sloa sig igennem Verden", som man figer. Men det, som for de Kristne er det vigtigste, befinder den sig ikke det ringeste med nemlig at gjøre Børnene til i Ordets suldeste Betydning g o d e M e n n e s k e r. Der til er det nemlig ikke nok kun at udville og styrke Forstands- og Folkeselskabet. Nei, for at det Maal kan naes, maa h'jer i el i et, Biljen udvikles, stylles og styrer paa den reelle Maade og med de reelle Mid'er. (Forts.)

Til "Heralds" Læsere.

Læserne vil uden Vanskelighed legge Mærke til, at dette Rum er af Herald set andeledes ud end de forrige: sent kommer den, det er han desværre vant til, men den ser ikke pustet ud, næsten som om den havde ligget i La Grippe, hvad kan der vel være i veien med den?

Ja, jer Du, Herald har facet det Indsald at sætte Foden under eget Bord, og som andre fastige Nybyggere maa' du i lade sig vise med "second hand Goods," som i disse Tider kan faaes billigt.

Vi mangler endnu Mangt og Meget, som hører til Fortrolingen, saasom pa'ssende Typewriter til Overstifter, Latin og Typewriter osv. Tilse Mangler haaber vi snart at faa erstatlet, og vi skal gjøre vo're Bedste for at faa Bladets Udsende til, saay' vi muligt, at ligné, hvad det før har været; vi haaber ligeledes, at man vil være i stand til at læse det, og at man venligst vil undsylde alle Størrelsheder som h'rester macte hønge ved Indhold og Udstyr.

I holdet er sit ikke, hv'd det burde være. Et kirkeligt Tidsskrift søger man jo først og fremst efter kirkelige Nyheder og da hælt fra den Del af Landet, hvor Bladet udkommer. Vi havde ogsaa haabet at kunne støtte saadanne, men der er d' hærrere blevet svært lidet af dit. For omrent ti Maaneders siden lovede nogle Prester at sende hver mindst to Styller, org'na'e eller ikke originale, i hver Maaned, men af dette Poste er neppe en Ottendede bleven indfriet. Af Nyheder h'ri vi sat ind, hvad vi selv har iagttaget, og hvad der tilfældigvis er kommet os for Øre, og som maatte anses for

paalideligt. Det vilde ikke være saa vanlig en Sag for Prester og Andre at hjælpe os til et gøre Bladet mere interessant. Hvis En ikke ser sig i stand til at skrive et Stykke, som i den Form er tilfældet mit. Øffentliggørelse, saa læseren Enhver i et Privaatbrev fortælle et eller andet og kan give Redaktøren Ret til at benytte det, som han kan. Det var naturligvis, om ikkeude i udklendesa dog allerede høstet, kirkelige Nyheder, vi ønsker.

Korte Afhandlinger om et og andet, som vedkommer, roet kirkelige Arbejde, ønskes, hvilket enten disse ere originales eller tagne af andre Blad eller Bøger. Naturligvis kan vi ikke lave at optage, hvad som helst der maatte komme, blot fordi det bliver os tilsendt, thi, er det nødvendigt at vogte sin Tunge, saa at man ikke skal sig mere end man kan forsvarer, saa maa man være enda mere varsom med, hvad maa trykkes i et Blad.

Alt Bladet vedkommende adresseres til: Lutheran University Herald, Parkland, Pierce Co. Washington. Det samme gjælder ogsaa for Pocatello's Lutheran University's Vedkommende. Korporationen har nemlig flyttet sit Øffice fra 1912 Jefferson Ave, Tacoma, til Parkland, Pierce Co. Wash.

"Den Gamles Sted."

(Af B. Aalvold)

Hvis ovennævnte lille Bog blev tillet ved Siden af en af de moderne litterære Vigtiders Værlær, saa vilde den vel i manges Øine lage sig ud som en Kanin ved Siden af en fuldvolksen Grønlands-hval. Kaninen vilde man neppe lægge Mørke til, medens Hvalens store Krop og vældige Gab vilde i øre Gjenstand for os' Beundring. Men joet, at du skal Besaling til tilskue og spise et af disse Dyr, da vilde du vist foretrække Kaninen. Den funde du lige i din egen Gryde, den vilde vist ogsaa smage bedre og være lejlere at fordele end Hvalen.

Det forekommer os, at nævnte Bogs Indhold er sundt, underholdende og bærende. Den vil være til Nyte og Fornøjelse for mange uden at være til Skade for nogen.

Nirkeindvielser.

(Efter Ev. Luth. R.)

Søndag den 30te Juli d. M. int'viedes den højt Lutheriske Kirke, som Pastor K. Seehus er Præst ved, og som ligger ved Ecceust P. O. Lewa. Indvielsen foregik paa det nærmeste efter det norske Ritual. Tilstede var foruden Stedets Præst (Seehus) ogsaa Prof. L. Larsen samt Pæstorerne H. B. Thorgrimsen og J. A. Olesen. Pastor Seehus holdt Indvielsestalen paa højt og Prof. Larsen høede hertil nogle Bemærkninger og erklarede Kirken indret i den treenige Guds Navn.

De ældste Medlemmer af denne Menighed int'lystebedertil fra Tyskland allerede i 1853 og 54. Enkelte af dem første Prester tilhørte den højt Lutheriske Kewalynode. Siden betjenes den af flere af vores Professorer ved Luther College: Først af Prof. F. A. Schmidt, saa Prof. Jakobsen, Prof. Pastor Lindemann og endelig siden 1886 af Past. K. Seehus, som ved den Tid kom til Big Canoe som Hjælpepræst hos Past. H. A. Stub. Den nye Kirke er en Frambygning 48×32 18 fod høi med et pent Taarn og lækkelig Andredning.

Den kostet omtrent \$2000, og Menigheden synes i det hele meget vel tilfreds med Arbejdet.

Samme Dag, den 30 Juli, var også en Højtidsdag for den lille Zimbrota Menighed i Goodhue Co. Minn. idet dens nye Kirke da blev indviet af Prof. Gloisaker. Provstetalen holdtes af Past. J. A. Thorsen. Foruden de to nævnte og Menighedens tvende Præster P. Bjørzo og D. J. Guwe var også vor Missionær blandt Mormonerne i Utah Past. Stabo tilstede og deltog i Handlingen. Han holdt om Eftermiddagen et Foredrag om Tilstanden og Missionen blandt Mormonerne. Et Øfør stort \$42.72, bl. v optaget til Hjælp for en Kirke i Salt Lake City.

Yakima County Wash.

En Lysitur til North Yakima City lønner Udgifterne. Man vil nemlig inndi North Yakimatressé paa nogle af Washingtons Serværdigheder. Haa Var tilbage vor Landet rundt nævnte By en Øster. Idog er det et smilende Landskab, en af de frugtbareste Dele af hele Staten. Det har udmerkede Irrigations Anlæg udrettet. Man har et fræsfærende Ordssprog derborte: Irrigation is King. Det er ille vor Hensigt at gjøre William for Landet. Det overlader vi til dem, som høster personlig Fordel deraf.

Vore Farmere i Østen vilde ganske vist finde mange Ting at udsoette paa Vor det, Manglen paa Regn, Sandstormen, den sterke Hebe om Sommeren, man har underliden 110 Grader i Skuggen, dette i Forbindelse med Ubefjendelab til Farming med Irrigation vilde vel holde vore Landjænd borte. Man træffer neppe en Skandinav derborte, som driver Farming. Men vi tror, at de med lidt Erfaring godt funder maale sig med Yakima Pionerer. De gamle Farmere sælger gjerne ud. De har tjenst nok Penge og ønsker helst at nyde Frugterne af sit Glid og Slæb nu paa sine gamle Dage.—Et Par Mile fra Øyen ligger det store Mønsterbrug Mez e Farm. En Kjøretur der vil bringe stort Udbytte. Man ser der, hvad Jorden kan lade af sig, naar den bliver vandt ester alle Kunstens Regler. Kjærende fra Østen stopper gjerne over et Par Dage i North Yakima. De toger da i Øesyn alt, hvad Stedet kan rose sig af. Øyen selv er en godig Landsby med rigelig Irrigation hele Sommeren. Yakima River har Vand nok for hele Dalsøret. Sunnyside Valley holder nu ogsaa paa at omstabels til en stor Have paa over 40.000 Acres. Det lyder utroligt, men man maa vel tro sine egne Øine. Og dog vil vi ikke raade nogen til at liggende Natten i Sællen. Man træffer rigtignok paa de yndigste Plester, men det kostet baade Brug, Arbeide og Indsigts at frembringe saaddanne udaf Ørkenen. En Mand vil saa mere end nok med at dyne og irrigere 20 Acres Land i Sunnyside Valley. Bandet kostet 1 Dollar hvert Aar. Landet saar høi i Pris. 55 Dollars pr. Acre. De gamle Pionerer i Natchez Dalen ved North Yakima er rimelige i sine Priser, men saa lan der være Fejl og Mangler, som ikke altid ses ved

